

Зміст

Вступ	4
Тематичний план курсу	7
Змістовний модуль 1	
Загальна частина медичного права.	
Зміст лекцій	9
Тематика практичних занять	12
Змістовний модуль 2	
Особлива частина медичного права	
Теми самостійної роботи студентів	75
Перелік питань для самостійної роботи	118
Питання для підсумкового контролю знань	121
Основні критерії оцінювання знань студентів	125
Словник медико - правових термінів	127
Загальний список рекомендованих джерел і літератури	
	213

ВСТУП

У сучасних, викликаних війною, складних умовах розвитку української держави надзвичайної актуальності набуває проблема правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я. Її актуальність значно посилюється в умовах проведення медичної реформи, а саме трансформації первинної ланки, оптимізації мережі медичних закладів, автономізації всіх закладів охорони здоров'я, утворення госпітальних округів, кластеризації лікарень, запровадження гарантованого державного пакету медичних послуг, розробки нових стандартів на основі принципів доказової медицини (зокрема медичних протоколів), реформування системи екстреної медичної допомоги, утворення єдиного національного замовника медичних послуг (НСЗУ), запровадження принципу „гроші ходять за пацієнтом”, розбудови сучасної системи управління медичною інфраструктурою, створення нових можливостей для здійснення місцевою владою повноважень у сфері охорони здоров'я.

Останнім часом бурхливо почала розвиватися наука, пов'язана з правовими дослідженнями медичних проблем. Формування нових інститутів, на нашу думку, повинно здійснюватися в рамках парадигми медичного права, яке перебуває на етапі перманентного стабільного розвитку. З позицій теоретико - методологічного аналізу виступаємо за виокремлення медичного права як самостійної галузі. Цьому сприятиме реформування сфери охорони здоров'я, яке ініціюватиме більш активний розвиток медичного права.

Виникнення і розвиток медичного права як навчальної дисципліни відбувається в умовах одночасної вбудованості в структуру як юридичної так і медичної освіти. На початку це призвело до нерівномірності розвитку медичного права як навчальної дисципліни в правознавстві та медицині. З'явився судово-медичний або організаційний „нахил” у викладанні медичного права для студентів медичних факультетів. Водночас почав бурхливо відбуватися процес „юридизації” медичної діяльності. Стало зрозуміло, що лікар, який не знає своїх прав і обов'язків та діє на межі, за якою настає відповідальність, не може бути допущений до професійної практики.

З огляду на викладене, важливого значення набуває підготовка сучасного медичного фахівця, який володіє знаннями медичного

права і законодавства. Саме ці фактори обумовлюють необхідність розробки відповідного навчально - методичного забезпечення.

Предметом вивчення навчальної дисципліни „Медичне право” є суспільні відносини, які виникають у процесі здійснення медичної діяльності.

Метою вивчення навчальної дисципліни „Медичне право” є фахова підготовка студентів-медиків та студентів, які навчаються за спеціальністю „Стоматологія”, з метою формування і розвитку їхньої компетенції у галузі медичного права, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних медико - правових знань, набуття практичних навичок у сфері охорони здоров’я, оволодіння достатнім рівнем правової культури та правової свідомості для збереження балансу взаємин між суб’єктами медичних правовідносин і дотриманням прав людини в сфері охорони здоров’я.

Основні завдання курсу:

- вивчення основних теоретичних положень курсу та набуття навичок практичного застосування норм медичного права до конкретних ситуацій;
- ознайомлення студентів з міжнародно - правовими стандартами у галузі прав людини та охорони здоров’я;
- вивчення загальних понять і категорій науки медичного права;
- з’ясування впливу факторів політичного, економічного, культурного й морального характеру на медико - правові норми та інститути;
- оволодіння методикою правового аналізу норм медичного права й заснованої на них діяльності медичних установ і суспільних інститутів;
- формування у студентів спеціальних знань щодо поняття та особливостей медико - правових відносин;
- напрацювання студентами навичок тлумачення медико-правових норм, їх застосування при розв’язанні задач, виконанні тестових завдань.

Кінцеві цілі вивчення дисципліни :

У результаті вивчення курсу студенти повинні:

- **знати** понятійно - категоріальний апарат у галузі медичного права;
- джерела медичного права;
- тенденції нормотворення й державної політики у сфері охорони здоров'я;
- механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів медичних правовідносин;
- правові умови провадження окремих видів медичної практики та їх правове регулювання;
- державно - правові гарантії та механізми захисту прав людини у сфері охорони здоров'я;
- дефекти надання медичної допомоги, їх правову кваліфікацію;
- види юридичної відповідальності за правопорушення у сфері охорони здоров'я;

- **вміти** самостійно працювати із законодавством України та міжнародними і регіональними стандартами у сфері охорони здоров'я;
- знати механізми здійснення прав та обов'язків суб'єктів медичних правовідносин;
- готувати необхідні правові документи;
- аналізувати правову природу стоматологічної та інших видів медичної практики;
- застосовувати юридичну практику для правореалізаційної діяльності, в т.ч. правові позиції Європейського суду з прав людини;
- ефективно використовувати арсенал експертиз і механізми контролю якості медичної допомоги;
- правильно оцінювати наслідки професійної діяльності медичних і фармацевтичних працівників.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ

№	Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин			
		усього	У тому числі		
			Лекції	Практичні	Самостійна роб.
	Змістовний модуль 1 Загальна частина медичного права				
1.	Медичне право і його місце в системах права і законодавства України. Законодавче забезпечення охорони здоров'я в Україні: національний та міжнародний аспекти	4	2	2	
2.	Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні. Правова природа медичної і реабілітаційної допомоги та медичної і реабілітаційної послуги	2		2	
3.	Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я	2		2	
4.	Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин	4	2	2	
5.	Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я	2		2	
	Змістовний модуль 2 Особлива частина медичного права				
6.	Правове регулювання сімейної медицини в Україні. Особливості надання первинної медичної допомоги. Народна	2			2

	медицина (цілительство) за законодавством України				
7.	Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Правове забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя в Україні. Пандемія COVID - 19: правова характеристика	2			2
8.	Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і допоміжних репродуктивних технологій в Україні. Донорство за законодавством України	2			2
9.	Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я	2			2
10.	Законодавче забезпечення паліативної допомоги в Україні. Правове регулювання надання медичної допомоги фізично та соціально уразливим верствам населення	2			2
11.	Правове регулювання надання психіатричної допомоги в Україні	2			2
12.	Правова регламентація косметології та спортивно-оздоровчої діяльності (спортивна медицина). Санаторно-курортна справа. Медичний туризм	2			2
13.	Порівняльне медичне право. Міжнародне медичне право	2			2
	Всього з курсу	30	4	10	16